

Araştırma Makalesi

SERD/ Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim neye benziyor? Öğretmen adaylarının algıları

Hüseyin Öztürk¹, Ali Kırıcı², Lokman Turan³

Başvuru: 07.11.2021

Kabul: 27.12.2021

Alıntılama Önerisi: Öztürk, H., Kırıcı, A., & Turan, L. (2021). Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim neye benziyor? Öğretmen adaylarının algıları. *Studies in Educational Research and Development*, 5(2), 85-110.

Öz

Bu araştırmanın amacı, Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim uygulamaları hakkında öğretmen adaylarının algılarını benzetimler aracılığıyla ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 öğretim yılında üniversite eğitimine devam eden 201 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının belirlenme sürecinde veri zenginliği ve doğruluğunu oluşturmak için amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Veriler, salgın nedeniyle Google form üzerinden yapılandırılan veri toplama aracıyla toplanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomonoloji) deseni tercih edilmiş, veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin incelenmesi sonucunda öğretmen adayları tarafından 201 benzetim üretildiği sonucuna varılmış ve bu benzetimler 15 kategoriye ayrılarak tablolştırılmıştır. Bu kategorilerden en fazla katılımcının yer aldığı kategorilerin verimsiz bir yapı, etkileşimsiz bir yapı, eksik bir yapı, sıkıcı/yorucu bir yapı, sistemleşmemiş bir yapı, fırsat eşitsizliğine neden olan bir yapı ve faydalı bir yapı olarak sıralandığı görülmektedir. Kategorilerden 14'ünde olumsuz benzetim üreten öğretmen adayları yer alırken sadece 1'inde olumlu benzetimde bulunan öğretmen adayları yer almaktadır. Ayrıca çalışma grubunun sayısı dikkate alındığında 188'i olumsuz, 13'ü olumlu benzetim üretmiştir. Bulgular dikkate alındığında öğretmen adaylarının uzaktan eğitim hakkındaki algısının çoğunlukla olumsuz olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, öğretmen adayları, benzetim, algı

¹ ORCID: 0000-0002-9009-9950, Artvin Çoruh Üniversitesi, hsynztrk42@artvin.edu.tr

² ORCID: 0000-0002-7733-1890, Artvin Çoruh Üniversitesi, alikirci@artvin.edu.tr

³ ORCID: 0000-0002-8622-7753, Atatürk Üniversitesi, lturan@atauni.edu.tr

Abstract

The aim of this research is to reveal the perceptions of teacher candidates about distance education practices during the Covid-19 epidemic process through simulations. The study group of the research consists of 201 teacher candidates who continue their university education in the 2020-2021 academic year. In the process of determining teacher candidates, criterion sampling, one of the purposive sampling methods, was used to create data richness and accuracy. The data were collected with the data collection tool structured through the Google form due to the epidemic. In the research, phenomenology design, one of the qualitative research methods, was preferred, and the data were analyzed with the content analysis technique. As a result of the analysis of the obtained data, it was concluded that 201 simulations were produced by the teacher candidates and these simulations were divided into 15 categories and tabulated. It is seen that the categories with the highest number of participants are listed as an inefficient structure, a non-interactive structure, an incomplete structure, a boring/tiring structure, an unsystematic structure, a structure that causes inequality of opportunity, and a useful structure. While 14 of the categories include pre-service teachers who produce negative simulations, only 1 of them has prospective teachers who make positive simulations. In addition, considering the number of the study group, 188 teacher candidates produced negative and 13 teacher candidates produced positive simulations. Considering the findings, it was seen that the perception of teacher candidates about distance education was mostly negative.

Keywords: Distance education, Teacher candidates, Simulation, Perception

Giriş

Uzaktan eğitimin yaklaşık üç yüz yıllık bir tarihi vardır (Çoban, 2013) fakat hiçbir zaman bugünkü kadar kitleleşmemiştir. Bu, insanlık için bir tercih değil bir zorunluluk oldu. Teknolojik altyapısı yeterli olan pek çok ülke, bütün dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgınında örgün eğitim süreçlerini uzaktan yürütme kararı aldı. 25 Ocak 2021 itibarıyla Almanya, Avusturya, Danimarka, Hollanda, Birleşik Krallık gibi ülkelerin de aralarında bulunduğu 31 ülke okulları tamamen kapatırken ABD, Çek Cumhuriyeti, İtalya, Kanada, Macaristan ve Mısır'ın da dâhil olduğu 48 ülke okulları kısmen açık bırakmıştır (TEDMEM, 2021). Ülkemizde de zaman zaman belirli sınıf düzeylerinde, belirli şartlar altında yüz yüze eğitim sürdürülmüş, zaman zaman tamamen uzaktan eğitim gerçekleştirilmiştir. Süreç boyunca uzaktan eğitim araçları etkin bir biçimde kullanılmış (MEB, 2020), internet erişimi olmayanların sorunlarını çözmek için çeşitli çalışmalar yürütülmüş, pek çok kampanya düzenlenerek uzaktan eğitime katılmak için gerekli cihazlara sahip olmayan öğrencilere bu cihazlar temin edilmiştir. Ayrıca öğrenciler, salgının ilk aylarında süratle kurulan TRT EBA kanalıyla da desteklenmiştir. Aynı şekilde Yükseköğretim Kurumuna bağlı üniversiteler de çeşitli uzaktan eğitim platformlarıyla eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmüştür (YÖK, 2020).

Bundan 10 yıl kadar önce yükseköğretimde sınırlı sayıda bölüm uzaktan eğitimle yürütülürken (Akdemir, 2011) bugün neredeyse bütün bölümlerde uzaktan eğitim uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde eğitimin süratli ve zorunlu bir dijital dönüşüm geçirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bu süreçte öğretmenlerin tamamı ve öğrencilerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitim platformlarıyla tanışmış, bunlara ilişkin kullanım bilgisini edinmiştir. Bir başka deyişle salgın öncesi ancak belirli alanlarda işe koşulan uzaktan eğitim, bu süreçte norm hâlini almıştır (Schneider ve Council, 2020).

Uzaktan eğitimin olumlu yönlerinin yanı sıra zaafları da vardır. Her şeyden önce zaman ve mekânla ilgili sınırları aşma konusunda oldukça etkilidir. Materyal geliştirme ve paylaşma, içeriğin tasarımı, sunumu gibi konularda da birtakım avantajları vardır. Bununla birlikte internet erişim imkânlarıyla sınırlı olma, ölçme değerlendirmenin güvenilirliğini sağlamanın zorluğu, erişim araçlarının maliyetli oluşu gibi eksiklerinin altını çizmek gerekir. Geçmişte pek çok araştırma uzaktan eğitimin yararlarına, gerekliliğine ve hayat boyu öğrenme bakımından alternatifsizliğine işaret etmiştir (Demir, 2014). Fakat salgın hastalığın yarattığı sosyal yalıtım ve hareketsizlik, motivasyonu sürdürmenin güçlüğü, sürekli ekranlara mahkûm olmanın getirdiği tekdüzelikle birleşince uzaktan eğitim hakkındaki kanaatlerin de olumsuz yönde değişmeye başladığı görülmektedir (Schneider ve Council, 2020). Bu kanaatleri değiştiren sebepler üzerinde durmak ve ülkemizin de dünyayla birlikte zorunlu olarak hayata geçirdiği uzaktan eğitim süreci hakkında öğrencilerin neler düşündüğünü belirlemek, sorunların çözümünde gereklidir.

Sosyal bilimlerde bir grup katılımcının herhangi bir konuya ilişkin algılarını tespit etmek için gerçekleştirilen araştırmalardan bazıları metaforik algı başlığını taşımaktadır. Bu araştırmalarda katılımcılardan ilgili konuya ilişkin herhangi bir kavramı; söz gelimi okul, öğretmen, program vs. bir başka şeye benzetmeleri istenmektedir. Veri elde etmek için kullanılan bu yöntemin adı konusunda ise önemli problemler vardır. Felsefe, edebiyat, dilbilim, bilişim bilim ve psikanaliz gibi disiplinlerde sıkça başvurulmuş metafor kavramına (Cebeci, 2019), eğitim araştırmalarında da son yıllarda çokça başvurulmaktadır (Bulut 2020; Koç, 2014; Örüçü, 2014; Sarıkaya, 2018; Şenel ve Aslan, 2014). Fakat kavram asıl derinliğini yitirmiş ve neredeyse yüzeysel bir benzetmeye eşdeğer tutulmaya başlanmıştır. Bunun arkasında metafor kavramına ilişkin bir dizi yanlış yer almaktadır. Bu yanlışları bu makalenin sınırları içerisinde ayrıntılarıyla ele almak mümkün değilse de çalışmanın adını ve yöntemini doğru saptamak amacıyla belirli noktalara temas etmek faydalı olacaktır. Latince de öte anlamına gelen meta ve taşımak anlamına gelen pherein kelimesinin birleşiminden meydana gelen bu kavrama (Levine, 2005, s.172) ilişkin, Lakoff ve Johnson'ın (2010) vurguladığı üzere, güçlü yanlışlar vardır. Klasik metafor anlayışında metaforun kelimelere has bir nitelik olduğu ve salt sanatsal, retorik amaçlarla, bilinçli olarak kurulduğu, iki şey arasındaki benzerliğe dayandığı ve istenirse vazgeçilebilir bir unsur olduğu düşünülmektedir.

Hâlbuki metafor, kelimelerin değil kavramların niteliğidir ve amacı yalnızca estetik kaygıları gidermek değil belirli kavramları daha iyi anlamaktır. Ayrıca metafor kurmak, özel bir irade göstererek ciddi bir zihinsel faaliyetle gerçekleştirilen bir eylem değil dili kullanan herkesin yaptığı bir iştir. Bu bakış açısına göre metafor, insan düşüncesinin ayrılmaz bir parçasıdır (Lakoff ve Johnson, 2010). Metafora ilişkin yanlışlar o denli yaygındır ki kavramın aslına uygun kullanılması oldukça zorlaşmıştır. Literatürdeki araştırmalarda veri toplamak amacıyla kullanılan form genellikle bir cümle tamamlama şeklindedir. Aşağıda birkaç örnek yer almaktadır.

“Eğitim programı ya benzer ya da gibidir çünkü” (Özdemir, 2012),
 “Öğretmen gibidir, çünkü.....” (Koç, 2014), Okulu
benzetiyorum. Çünkü..... (Örücü, 2014).

Katılımcılar bu cümlelerdeki boşlukları, verilen örneklerden hareketle doldurmaktadırlar ancak bunlar birer benzetim niteliği taşımaktadır. Yukarıda da ifade edildiği üzere metafor kullanmak, bu denli yüzeysel bir eylem değildir. Üstelik bilinçli olarak gerçekleştirilmez ve iki şey arasındaki benzerliğe dayanmaz. Aksine bilinçsizdir ve farkında olmadan bizim algılarımızı belirler. Mesela tartışmalar sırasında kullanılan şu ifadelerle bakacak olursak durumu açıklamak biraz daha mümkün hâle gelir: “İddialarınız savunulamaz”, “argümanlarına saldırdım ve onun fikrini yerle bir ettim”, eleştirileri hedefi buldu...” Bütün bu ifadeler, dil kullanıcılarının farkında olmadığı bir metaforun eseridir. Bu, metafor ‘tartışma savaştır’ metaforudur. Metaforlar, yönelim metaforları, ontolojik metaforlar, yapı metaforları biçimde sınıflandırmıştır (Lakoff ve Johnson, 2010, s.26). Daha önce de ifade edildiği üzere bu konu, makalenin sınırlarını aşmaktadır ancak yukarıdaki gibi bir boşluk doldurma yöntemi elde edilen verilerin klasik metafor anlayışına uygun düştüğünü belirtmek gerekir. Hatta boşlukların sonunda benzetme sözcüğü açıkça kullanılmıştır. Bu sebeple bu tür araştırmaların ve bu veri toplama yönteminin adının tashih edilmesi gerekmektedir. Makale başlığında metafor yerine benzetim kavramının ve adlandırmasının bir alternatif olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülebilir. Bu araştırmada da metafor yerine benzetim kavramı tercih edilecektir.

Salgın döneminde acil bir sistem olarak geliştirilen uzaktan eğitim sürecinin uygulama sahasına yansımalarını ve öğretmen adaylarının bu süreci nasıl değerlendirdiğini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın yaşanan süreçteki eğitim uygulamalarının durumunu ortaya koyması ve süreç sonrasındaki eğitim politikaları için durum tespiti yapması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmada salgın nedeniyle planlanan acil uzaktan eğitim sürecine ilişkin öğretmen adaylarının benzetim algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma öğretmen adaylarının Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim algılarını belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomonoloji) deseni kullanılarak tasarlanmıştır. Olgu; insan hayatında önemli bir yer tutar ve insanın günlük yaşamı içerisinde deneyim, olay, algı, kavram ve durum gibi çeşitli biçimlerde karşısına çıkar. Fakat insanların hayatta pek çok olguyla sık sık karşılaşması olguları tam olarak kavradıkları anlamına gelmez. Bu nedenle olgu araştırması yapmak isteyen araştırmacılar için olgubilim deseni tutarlı bir zemin oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Çünkü bu desen bireylerin herhangi bir olguyla ilgili deneyimlerini betimlemesine olanak tanımaktadır (Creswell, 2017). Bu araştırmada da öğretmen adaylarının uzaktan eğitim uygulamalarıyla ilgili benzetim algıları belirlenmeye çalışıldığı için olgubilim deseni tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu salgın sürecinde Karadeniz Bölgesi'ndeki bir üniversitede uzaktan eğitim yoluyla öğrenimlerine devam eden 201 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulma sürecinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Veri zenginliğini oluşturmak için konu hakkında bilgi sahibi olan katılımcıların dâhil edildiği örnekleme yöntemi (Yıldırım ve Şimşek, 2008), öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarını doğru tespit etme amacıyla seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özellikleri aşağıda verilmiştir:

Tablo 1. Öğretmen adaylarının özellikleri

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	120	59,7
	Erkek	81	40,3
Toplam		201	100
Bölüm	Türkçe Öğretmenliği	51	25
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	41	20
	Sınıf Öğretmenliği	27	14
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	29	14
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	16	8
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	19	10
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	18	9
Toplam		201	100

Tablo 1'de görüldüğü üzere çalışmaya katılan öğretmen adaylarının %59,7'si kadın, %40,3'ü erkektir. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha fazla olması, eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarının cinsiyetlerine ilişkin istatistiklerle örtüşmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları bölümlere ayrıldığında katılımcıların %25'inin Türkçe Öğretmenliği, %20'sinin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, %14'ünün Sınıf Öğretmenliği,

%14'ünün İlköğretim Matematik Öğretmenliği, %10'unun Fen Bilgisi Öğretmenliği, %9'unun Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, %8'inin ise Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarından teşekkür ettiği görülmektedir

Verilerin Toplanması

Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamaları ile ilgili öğretmen adaylarının algılarının belirlenmesi amacıyla bir form kullanılmıştır. Formun ilk bölümü öğretmen adaylarının demografik bilgilerini ve eğitim almakta oldukları programı tespit etmeye yönelik sorulardan ikinci bölümü ise bir boşluk doldurma sorusundan oluşmaktadır. "Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim gibidir çünkü" şeklindeki bu soruyla öğretmen adaylarının salgın sürecindeki uzaktan eğitim yaşantılarını tarif etmeleri istenmiştir. Çalışma için Artvin Çoruh Üniversitesi Etik Kurulundan 07.06.2021 tarihli E-18457941-050.99-12481 sayılı karar ile etik kurul izni alınmıştır.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi sırasında güvenilirlik ve geçerliği korumak için birtakım önlemler alınmıştır. Öncelikle veriler analiz edilmeden daha önce benzer çalışmalar yapmış uzmanların görüşlerine başvurulmuş, veri toplama aracı uzman görüşünden elde edilen bilgiler doğrultusunda yapılandırılmıştır. Yapılandırılan veri toplama aracı Google Formlar aracılığıyla öğretmen adaylarına ulaştırılmış, form gönüllülük esasına göre katılımcılar tarafından doldurulmuştur. Veri analiz sürecinde ise güvenilirlik ve geçerliğe zarar verecek faktörleri ortadan kaldırmak için veriler iki farklı uzman tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirme aşamasında ilk olarak benzetim ilişkisinin kurulmadığı, benzetimin gerekçesinin uyuşmadığı veya boş bırakıldığı 121 adet veri çalışmanın dışında bırakılmak üzere işaretlenmiştir. Bu aşamanın ardından benzetim ifadeleri ve gerekçeleri incelenerek gruplandırma yapılmıştır. Gruplandırmanın ardından uzman görüşü alınarak kategori isimlerine karar verilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen verilerin analiz sürecinde ise güvenilirliği sağlamak için Miles ve Huberman'ın (1994) kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplama formülü " $\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği Sayısı}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı Sayısı}} \times 100$ " kullanılmıştır. Hesaplama sonucu kodlayıcılar arası güvenilirlik %93 olarak hesaplanmıştır. Kategorilerde toplanan benzetimler tablolastırılmış, tablo açıklamasını desteklemek ve geçerliği sağlamak amacıyla öğretmen adaylarının görüşleri doğrudan alıntılanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öğretmen adaylarının Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarını değerlendirmek üzere ürettikleri benzetimler kategoriler hâlinde tablolastırılarak

gösterilmiştir. Tablo açıklamalarında ilgili kategoride yer alan öğretmen adaylarının görüşlerine yer verilmiştir.

Öğretmen adaylarının Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik benzetim kategorileri

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarını benzetim yoluyla açıklamaları istenmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen verilerin analizi sonucunda toplam 201 benzetimin yapıldığı görülmüştür. Bu benzetimlerin ayrıldığı kategoriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2. Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik oluşturulan kategoriler

Kategori	f	%	Kategori	f	%
Verimsiz bir yapı	42	21	Zorunluluk üzerine kurulu bir yapı	5	3
Etkileşimsiz bir yapı	38	19	Sürdürülebilir olmayan bir yapı	4	2
Eksik bir yapı	19	9	Koşula bağlı bir yapı	4	2
Sıkıcı/yorucu bir yapı	19	9	Dijital beceri yetersizliği	3	2
Sistemleşmemiş bir yapı	15	7	Çaresiz bırakan bir yapı	3	2
Fırsat eşitsizliğine neden olan bir yapı	14	7	İhtiyaca yönelik olmayan bir yapı	2	1
Karmaşık bir yapı	11	5	Faydalı bir yapı	13	6
Çelişkili bir yapı	9	5			
			Toplam	201	100

Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamaları karşısında öğretmen adaylarının benzetimleri analiz edilmiş, analiz sonucunda 15 kategorinin ortaya çıktığı görülmüştür. Oluşturulan kategorilerin 14'ü olumsuz, 1'i ise olumlu benzetimleri içermektedir. 201 öğretmen adayından sadece 13'ü olumlu benzetimde bulunmuş, 188'i ise olumsuz benzetim üretmiştir. Tablo 2'de de görüldüğü üzere verimsiz bir yapı, etkileşimsiz bir yapı, eksik bir yapı, sıkıcı/yorucu bir yapı, sistemlememiş bir yapı ve fırsat eşitsizliğine neden olan bir yapı kategorileri ön plana çıkmaktadır. Faydalı bir yapı kategorisi ise benzetim kategorileri içerisinde olumlu benzetimlerin yer aldığı tek kategori olması itibarıyla dikkat çekmektedir.

Tablo 3. Verimsiz bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
Duvar	4	Zaman kaybı	1	Rehbersiz yolcu	1
Kelek karpuz	2	Bilgisayar oyunu	1	Boşluk	1
Eziyet	2	Yeterince sulanmayan ağaç	1	Fotoğraftaki pasta	1
Mum	2	Delik şişe	1	Kapalı bidondan su içme	1
Asgari ücret	1	Görünmez kalem	1	Karanlık	1
Boş teneke	1	Paslanmış musluk	1	Tatil	1
Boş sayfalarla dolu kitap	1	Hayâl	1	Vakit doldurmak için geçirilen süre	1
İçi boş meyve	1	Hamamböceği	1	Hint parası	1
Aç bırakan zengin sofrası	1	Bozuk çamaşır makinesi	1	Karınca	1
Plasebo	1	Çöp	1	Direkten dönen top	1
Çiçek	1	Radyasyon	1	Keçiboynuzu	1
Temelsiz bina	1	Siftahsız dükkân	1	Cellat	1
			Toplam	42	

Tablo 3'ün verileri incelendiğinde araştırmada en fazla kabul gören kategorinin verimsiz bir yapı kategorisi olduğu görülmektedir. Bu kategoride yer alan öğretmen adaylarının 36 birbirinden farklı benzetim olmak üzere toplamda 42 benzetim ürettiği görülmektedir. Üretilen benzetimlerin tamamı tablo 3'te frekans değerleriyle birlikte verilmiştir. Tabloda görüldüğü üzere diğer benzetimlerden farklı olarak “davul, kelek karpuz, eziyet ve mum, çöp” benzetimleri salgın sürecindeki uzaktan eğitimi anlatmak için birden fazla öğretmen adayı tarafından tercih edilmiştir. Bu benzetimler dışında “boş teneke, içi boş meyve, delik şişe, boş sayfalarla dolu kitap, keçi boynuzu” gibi benzetimlerin Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının verimsizliğine dikkat çekmek için dikkate değer olduğu görülmektedir. Kategoride yer alan öğretmen adayları uzaktan eğitim sürecinin olması gerektiği gibi olmadığını, yetersiz bir sistem olduğunu ve yüz yüze eğitime kıyasla çok daha az verim sağladığını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda alıntılanmıştır:

“Uzaktan eğitim bozuk çamaşır makinesi gibidir çünkü var olmasına vardır ama ne çamaşırları düzgün yıkar ne de yıkamaz. Uzaktan eğitim de aynen böyle. Ne düzgün eğitim veriliyor ne de hiç verilmiyor diyebiliyorum. İki arada bir derede.” (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Kadın).

“Radyasyon/ Bir şeylere sahip olmak için katlanıyoruz ama yararından çok zararı var. Günü geçiriyoruz.” (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Erkek).

“Boş sayfalarla dolu bir kitap gibidir çünkü hiçbir türlü verim alındığını düşünmüyorum. Bir adı var uzaktan eğitim diye ama bu yeterli değildir. İçerik önemli. Sahada öğrenilmesi gereken önemli konular uzaktan sistem ile havada kalmaktadır.” (Türkçe Öğretmenliği, Kadın).

“Uzaktan eğitim ikindiye kadar siftahsız kalan bir dükkân gibidir. Çünkü dükkânı açıyoruz ama çok bir kazancımız olmuyor yani derslere giriyoruz ama çok fazla verim alamıyoruz. Normal koşullarda alacağımız verimin neredeyse %25lik kısmını alabiliyoruz” (Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Kadın).

“Temelsiz bina gibidir çünkü temelsiz bina çökmeye meyillidir. Eğitimde böyledir temeli sağlam atılmalıdır. Bu süreçte eğitimin yetersiz ve verimsiz olduğunu düşünmekteyim” (Türkçe Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 4. Etkileşimsiz bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
Açık öğretim	4	Enkaz altındaki insan	1	Sınırlı çerçeve	1
Boşa çekilen kürek	4	Gelişime aykırı sistem	1	Tek taraflı aşk	1
Duvar	2	Gökteki yıldız	1	TV filmi	1
Uzaylı	2	Hasta adam	1	Uçmayı bilmeyen kuş	1
Cızırtılı radyo	1	İmkânsız uğraş	1	Ulaşılamayan yer	1
Çalışma kâğıdı	1	Kapalı kutu	1	Anne sütünden mahrum kalmış çocuk	1
Çölde su arayışı	1	Ödev	2	Üvey Ebeveyn	1
Damarda dolaşmayan kan	1	Polis telsizi	1	Yabancı	1
Bulut	1	Robotlaşma	1	Yatalak hasta	1
Dili bilinmeyen kitap	1	Seyircisiz maç	1		
				Toplam	38

Tablo 4'te görüldüğü üzere öğretmen adayları Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamaları için 29 birbirinden farklı olmak üzere toplamda 38 benzetim üretmişlerdir. Diğer benzetim kategorileri ile kıyaslandığında verimsiz bir yapı kategorisinden sonra en fazla benzetimin üretildiği kategorinin etkileşimsiz bir yapı kategorisi olduğu görülmektedir. Bu kategoride “boşa çekilen kürek” (4), “açık öğretim” (4), “duvar” (2), “ödev” (2), uzaylı (2) benzetimleri, birden fazla öğretmen adayı tarafından kullanılmıştır. Bu benzetimler dışında öğretmen adaylarının Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarını “tek taraflı aşk, cızırtılı radyo, seyircisiz maç, kapalı kutu” gibi etkileşimi engelleyen benzetimlerle anlatmak istemesi, salgın sürecindeki uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim uygulamalarına göre etkileşimi sınırlandırdığını göstermektedir. Ayrıca birden fazla öğretmen adayı tarafından kullanılan “açık öğretim ve duvar” benzetimleri de uzaktan eğitim sürecinde etkileşimin yetersizliğine dikkat çeken önemli benzetimlerdir. Bu kategoride yer alan öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda alıntılanmıştır:

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim tek taraflı aşk gibidir. Çünkü biz dersleri özlerken, derslere aşıkken artık dersler bizden uzaklaşmaya başladı. Biz derslere ne kadar odaklanırsak odaklanalım onlar bizden çok uzakta. İnsanın birini sevip sevdiği kişinin onu istememesi gibi uzaktan eğitim.” (Türkçe Öğretmenliği, Kadın).

“Yaşadığımız süreçteki eğitim polis telsizi gibidir. İletişim eksikliği yüzünden verim alamıyoruz. Hocalara erişim sıkıntımız var. Yüz yüze eğitim gibi istediğimiz zaman iletişim kuramıyoruz.” (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Erkek).

“Damarda dolaşmayan kan gibidir çünkü bir yaşam belirtisi oluşturmuyor içimde. Bana yüz yüze etkileşimde hocalarım ve öğrencilerimle geçireceğim bir hayat sunulmasını tercih ederdim.” (Sınıf Öğretmenliği, Kadın).

“Uzaylı gibi bizlere o kadar uzak ki tanımadığım bir insanla sohbet etmeye benziyor. Aradaki ortak noktayı bulmamız oldukça zor” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Erkek).

Tablo 5. Eksik bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
Tuzsuz yemek	5	Şekersiz kahve	1	Öğrencisiz okul	1
Parçası kayıp yapboz	2	Toprağı olmayan çiçek	1	Zifiri karanlıkta yol bulmaya çalışma	1
GDO'lu meyve	1	Yıldızsız gece	1	Isınmadan yapılan spor	1
Ruhsuz varlık	1	Kuru fasulyesiz pilav	1	Boş bina	1
Yarım elma	1	Kutup yıldızı	1		
Toplam					19

Tablo 5'te görüldüğü üzere öğretmen adayları Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarını 14 farklı benzetimle özdeşleştirmiştir. Eksik bir yapı kategorisinde toplamda 19 öğretmen adayı yer almaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde eksikliği ön plana çıkaran öğretmen adaylarının 14 farklı benzetimden ikisini birden fazla kullandığı görülmektedir. Diğer benzetimlerden farklı olarak “tuzsuz yemek” 5 öğretmen adayı, parçası kayıp yapboz

ise 2 öğretmen adayı tarafından üretilmiştir. Bunlarla birlikte “yarım elma, şekersiz kahve, toprağı olmayan çiçek, yıldızsız gece, öğrencisiz okul” gibi benzetimler eksikliği ön plana çıkarması açısından önemli görülmektedir. Kategorideki diğer benzetimler tabloda da görüldüğü gibi birer öğretmen adayı tarafından kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının benzetimleri üretme gerekçeleri incelendiğinde ise Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının bir bütün olarak sunulmadığı görülmektedir. Sistemin eksikliklerine dikkat çeken bazı öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda alıntılanmıştır.

Uzaktan eğitim tuzsuz yemektir çünkü yüz yüze eğitime göre eksik yanları vardır. Platforma giriş çıkışlar, haberdar olma gibi birçok yönden eksiklik barındırıyor (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Erkek)

Yıldızsız gece gibidir. Çünkü ay geceyi aydınlatsa ve yıldızların ışıltısı ufak tefek gibi görünse de aslında geceyi aydınlatmak için yalnızca ay yeterli değildir. Ay ve yıldızlar ancak bir arada olduklarında yeterli olabilirler. (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Kadın).

Öğrencisiz okul gibidir çünkü okulu okul yapan içindeki öğrencidir eğer öğrenci olmazsa eksik ve yarım kalır. Uzaktan eğitim de aynı bu şekilde eksik, yarım. (Türkçe Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 6. Sıkıcı/Yorucu bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
İşkence	5	Akıntıya karşı çekilen kürek	1	Işığa ulaşmaya çalışan çiçek	1
Dili ağır roman	2	Dağ zirvesine tırmanma	1	Açlık	1
Survivor oyunu	1	Ev hayatı	1	Çetrefilli yol	1
Çile	1	Kör testere	1	Karın ağrısı	1
Toplam					19

Sıkıcı/yorucu bir yapı kategorisinde yer alan öğretmen adaylarının Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarını anlatmak için 12 birbirinden farklı olmak üzere toplamda 17 benzetim geliştirdiği görülmektedir. Diğer benzetimlerden farklı olarak birden fazla tekrar edilen “ışkence” benzetimi 5, “dili ağır roman” benzetimi ise 2 öğretmen adayı tarafından kullanılmıştır. Tablo 6’da da görüldüğü üzere “çile, kör testere, çetrefilli yol” gibi benzetimlerin salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının sıkıcı/yorucu yönünü ön plana çıkardığı söylenebilir. Öğretmen adayları ürettikleri bu benzetimlerle Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının ağırlıklı olarak sıkıcı ve yorucu yönüne dikkat çekmiştir. Bazı öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda alıntılanmıştır:

İşkence gibidir çünkü yüz yüze eğitim gibi faydalı değil. Hem yorucu hem de sıkıcı. Tam olarak verim alamıyorum. Dersler yüz yüze işlense her şey daha faydalı olabilir sonuçta öğretmen olacağım ve öğrenciler yetiştireceğim. Onlara fayda sağlamam için kendimi en iyi şekilde donatmam gerekiyor. Ama uzaktan eğitim sürecinde tam anlamıyla bunu başardığımı söyleyemem. (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Kadın).

Kör testere çünkü yapması gerekeni yapmıyor ve fazla enerji harcamanıza neden oluyor. (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Erkek).

Çetrefilli bir yol gibidir çünkü bilgisayarın başında geçen sosyal ortamı olmayan ve dikkatin sürekli orda tutulması gereken sıkıcı bir süreçtir. (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 7. Sistemleşmemiş bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
Cam	2	Külüstür araba	1	Pi sayısı	1
Yolculuk	1	Gramafon	1	Bozuk saat	1
Karanlık oda	1	Maraton	1	Demo	1
Şebeke suyu	1	Covid-19 aşısı	1	İnternet alt yapısı	1
Onaylanmamış ilaç	1	Deney	1		
Toplam					15

Sistemleşmemiş bir yapı kategorisinde “cam” (2) benzetimi haricinde her biri bir öğretmen adayı tarafından üretilmiş olan toplamda 15 benzetim bulunmaktadır. Tablo 7’de de görüldüğü üzere öğretmen adayları “demo, onaylanmamış ilaç, deney, cam” gibi benzetimleri kullanmış, bu benzetimler ile uzaktan eğitimin sistemsizliğine vurgu yapmıştır. Bu kategoride yer alan öğretmen adaylarının benzetim üretme gerekçeleri incelendiğinde ise salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının alelacele oluşturulan bir sistem olduğuna, sağlam bir temel üzerine inşa edilmediğine, kullanılan sistemin süreç içerisinde birçok aksaklığı neden olduğuna dikkat çekildiği görülmektedir. Kategoride yer alan benzetimleri ifade eden öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları aşağıda alıntılanmıştır:

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim maraton gibi çünkü sürekli bir koşturmaca var. Kimin neden o yöne koştduğundan haberi yokmuş gibi geliyor bana. Bir şeyler ciddi anlamda düzensiz.” (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Kadın).

“Uzaktan eğitim Onaylanmamış ilaç gibidir çünkü ileriye dönük etkileri hesaplanmadan piyasaya bir anda sürülmek zorunda kaldı. Vasıfsız insanlar yetiyecek.” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Erkek).

“Uzaktan eğitim deney gibi çünkü etkililiği kanıtlanmamış. Bizler denek sistemi oluşturanlar da deneyi yapan kişiler. Sonumuz ne olacak merak ediyorum.” (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Erkek).

“Bu eğitim sistemi tıpkı cam gibi her an kırılacakmış, kopacakmış, bozulacakmış gibi hissettiriyor. Bazı şeyleri anlamlandırması gerçekten çok zor oluyor.” (İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Erkek).

Tablo 8. Fırsat eşitsizliğine neden olan bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
İmtihan	1	Aşırı tuzlu ve acılı yemek	1	Kutuplardaki adama çölü anlatma	1
Ölüm	1	Etkisiz eleman	1	Delik şişeye su doldurma	1
Örtü	1	Kış mevsimi	1	Dağ	1
Korkulu rüya	1	Adaletsizlik	1	Bürokrasi	1
Zorlu yolculuk	1	Talihsiz döngü	1		
Toplam					14

Fırsat eşitsizliğine neden olan bir yapı kategorisinde yer alan öğretmen adayların toplam 14 benzetim ürettikleri görülmektedir. Bu benzetimlerin her biri yalnızca bir öğretmen adayı tarafından kullanılmıştır. Tabloda da görüldüğü üzere “kış mevsimi, adaletsizlik, bürokrasi”

gibi benzetimlerin Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının fırsat eşitsizliğine sebep olduğuna dikkat çekmesi bakımından önemli olduğu görülmektedir. Kategoride yer alan öğretmen adayları, üniversite öğrencilerinin eşit şartlarda yaşamadıklarını gerekçe göstererek uzaktan eğitimin öğrencilere yüklediği maddi sorumluluklara dikkat çekmiştir. Aşağıda bazı öğretmen adaylarının görüşleri alıntılanmıştır:

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim kış mevsimi gibidir çünkü evi barkı olan çocuğa çok güzel bir mevsimdir bitmesini istemez ama dışarıdaki evsiz bir çocuğa işkencedir biran önce bitip de baharın gelmesini ister.” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Erkek).

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim kış mevsimi gibidir çünkü evi barkı olan çocuğa çok güzel bir mevsimdir bitmesini istemez ama dışarıdaki evsiz bir çocuğa işkencedir biran önce bitip de baharın gelmesini ister.” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Erkek).

“Bir anda hazırlıksız yakalanıldığı için dibi delik şişeye su doldurma gibi. Herkes eşit şartlarda olsa yüz yüze eğitimden daha da verimli olabileceken bu tür ekonomik ve sosyokültürel durumlardan dolayı uygulanma zorluğu ortaya çıkıyor. Öğrenciler okul tatılmış gibi düşünüyor ve sınavlarda kopya çekiyorlar. Eğer hazırlıksız yakalanılmasaydı ve herkese ekipman sağlansaydı çok daha verimli olabilirdi. Herkesin istediği vakit istediği derse ulaşabilmesi gününü kendi istediği şekilde yönetebilmesi en büyük avantajlarından biri.” (Sınıf Öğretmenliği Kadın).

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim bürokrasi gibi nasıl bürokrasi işin içine girdiği zaman adamın varsa işler yürüyorsa uzaktan eğitimde de paran ve imkânların yeterliyse güzel aksi durumda çile.” (İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 9. Karmaşık bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
Kaos	4	Aniden bozulan trafik lambası	1	Çorba	1
Tesadüf	1	İnce ip	1	Miting	1
Yokluk	1	Toplu taşıma	1		1
Toplam					11

Tablo 9’da da görüldüğü gibi karmaşık bir yapı kategorisinde bulunan öğretmen adaylarının 8 birbirinden farklı olmak üzere toplamda 11 benzetim geliştirdiği görülmektedir. Kategoride yer alan benzetimlerin çoğunlukla bir öğretmen adayı tarafından geliştirildiği görülürken sadece “kaos” benzetiminin 4 öğretmen adayı tarafından kullanıldığı dikkat çekmektedir. Öğretmen adayları salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının plansızlığına dikkat çekerek karmaşa hâlinin varlığına vurgu yapmışlardır. Tabloda da görüldüğü üzere “kaos, aniden bozulan trafik lambası, çorba” bu kategoriyi temsil eden önemli benzetimlerdir. Kategoride yer alan öğretmen adaylarının görüşlerinden birkaçı aşağıda alıntılanmıştır:

“Bu süreçte alt yapısı kurulmadan eğitime entegre edilen bu eğitim kaos gibidir çünkü ne sistem düzgün işliyor ne öğrencilerin ne de hocaların bu süreç hakkında yeterli bilgisi var. Her şey gelişigüzel ilerliyor.” (Türkçe Öğretmenliği, Erkek).

“Yokluk gibidir çünkü konulardan uzak anlaşılmaz nelerin nerde olduğunu göremiyoruz bazen derse katılamıyoruz buda bizim dersten uzak kalmamıza neden oluyor.” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Erkek).

“Bu yıl uzaktan eğitim toplu taşıma gibidir çünkü toplu taşımada bir kargaşa vardır. Kimin ne yaptığı belli değildir herkes bir hareket içerisinde. Uzaktan eğitim de böyle kimin ne yaptığı belli değil.” (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Erkek).

Tablo 10. Çelişkili bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f	Benzetim	f
Ağaçları olmayan orman	1	Yıldız	1	Köksüz ağaç	1
Öğüt verip uymayan insan	1	Tahterevalli	1	Maydanoz	1
Ayakları olmayan koşucu	1	İhtiyaçları karşılanmayan ağaç	1	Brokoli	1
Toplam					9

Çelişkili bir yapı kategorisinde yer alan 9 benzetimin her biri bir öğretmen adayı tarafından üretilmiştir. Kategoride yer alan öğretmen adayları, Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının kendi içerisinde birçok çelişki barındırdığına dikkat çekmiştir. Bu çelişkiyi ifade etmek için de “öğüt verip uymayan biri, köksüz ağaç, ayakları olmayan koşucu” gibi benzetimlerin üretildiği görülmektedir. Öğretmen adaylarının görüşlerinin bazıları aşağıda alıntılanmıştır:

“Özellikle şu süreçteki uzaktan eğitim maydanoz gibi çünkü maydanoz sağlık için yararlıdır ancak bir o kadar da berbat bir tadı vardır. Uzaktan eğitim de eğitimden uzak kalmamamız için alternatif ancak maydanoz gibi berbat bir his veriyor. Ortada anlaşılabilir bir zıtlık var.” (Fen Bilgisi Öğretmenliği, Erkek).

“Uzaktan eğitim, insanlara öğüt verip bu öğütleri uygulamayan biri gibidir. Çünkü çelişki ve boşluklardan oluşmaktadır.” (Türkçe Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 11. Zorunluluk üzerine kurulu bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f
Maske	2	Baba	1
Hapis	1	Temizlik yapma	1
Toplam			5

Zorunluluk üzerine kurulu bir yapı kategorisinde bulunan 5 öğretmen adayının toplamda 4 benzetim ürettiği görülmektedir. Tablo 11’de de görüldüğü üzere Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamaları iki öğretmen adayı tarafından “maske”, diğer üç öğretmen adayı tarafından ise “hapis, temizlik yapma, baba” benzetimi ile tanımlanmıştır. Öğretmen adayları ürettikleri benzetimlerle uzaktan eğitimin zorunluluk üzerine kurulu bir yapı olduğunu ifade etmiştir. Kategoride yer alan öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları aşağıda alıntılanmıştır:

“Hayatımıza yeni giren maske alışkanlığı gibi nasıl mecburen takıyorsak mecburen de uzaktan eğitim alıyoruz.” (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Erkek).

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim temizlik yapma gibidir çünkü hem zordur, enerji ister hem de yapmak zorundasındır.” (İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 12. Sürdürülebilir olmayan bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f
Şeker ilacı	1	Yemeği beklerken yenen bisküvi	1
Son model görümlü külüstür	1	Acılı şerbet	1
Toplam			4

Sürdürülebilir olmayan bir yapı kategorisinde 4 öğretmen adayı tarafından üretilen 4 benzetim yer almaktadır. Bu kategoride yer alan öğretmen adayları, Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının ileriye dönük olmadığını ve kısa süreli etkiye sahip olduğunu vurgulamıştır. Öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda alıntılanmıştır:

“Uzaktan eğitim şeker ilacı gibidir çünkü diyabet hastası için anlık çözümdür. Uzaktan eğitim de öğrencilerin eğitimi için öyledir.” (İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Kadın).

“Covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim çok acıktığınızda yemeğin pişmesini beklerken atıştırdığımız bisküvi gibidir çünkü tam anlamıyla doyma gerçekleşmeden sadece bir anlık açlık hissini bastırır bisküvi aynı şekilde uzaktan eğitimde tam anlamıyla bir öğrenme sağlamadan sadece günü kurtarmak amacıyla verilen eğitimidir.” (İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 13. Koşula bağlı bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f
Ağaç	1	Toprak	1
Tarla	1	Trambolin	1
Toplam			4

Koşula bağlı bir yapı kategorisinde bulunan öğretmen adayları toplamda 4 benzetim üretmişlerdir. Bu benzetimlerden her biri yalnızca bir öğretmen adayı tarafından kullanılmıştır. Kategorideki öğretmen adayları ürettikleri bu benzetimlerle, salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının koşula bağlı olduğunu ve eğitim paydaşlarının sistem içerisindeki yerinin bu durumu etkileyeceğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları aşağıda alıntılanmıştır:

“Uzaktan eğitim ağaç gibidir. Eğer sular güneşini verirken meyvesini de yersin ama yatıp kurutursan faydası yoktur.” (Sınıf Öğretmenliği, Erkek).

“Uzaktan eğitim toprak gibidir çünkü ne ekersen onu biçersin. Çaba gösterirsen yeşillenir eğer çaba yoksa çöl olur.” (Türkçe Öğretmenliği, Kadın).

Tablo 14. Dijital beceri yetersizliği

Benzetim	f	Benzetim	f
Bilgisiz insan	2	Eksik ekipmanla tırmanış	1
Toplam			3

Tablo 14’te de görüldüğü üzere dijital beceri yetersizliği kategorisinde 3 öğretmen adayı tarafından üretilen 3 benzetim yer almaktadır. Bilgisiz insan benzetimi 2, eksik ekipmanla tırmanış benzetimi ise 1 öğretmen adayı tarafından ifade edilmiştir. Kategorideki öğretmen

adaları uzaktan eğitim sürecine yönelik dijital beceri eksikliğinden kaynaklanan sorunlara dikkat çekmektedir. Benzetimlerden bazıları aşağıda alıntılanmıştır:

“Eksik ekipmanla dağa tırmanan biri gibidir. Hem çok acemiyiz bilgileri yeni öğreniyoruz hem de bu bilgileri öğrenmek için yeterli teknolojik aletlerimiz yok.” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Kadın).

“Uzaktan eğitim bilgisiz insan gibi çünkü bu süreçteki teknolojik alt yapıyı kolaylıkla kullanabilecek donanıma sahip değiliz bu nedenle işler herkes için çok zor.” (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Erkek).

Tablo 15. Çaresiz bırakan bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f
Denizde boğulmama uğraşı	1	Zanlı akrabası	1
Kafes	1		
Toplam			3

Çaresiz bırakan bir yapı kategorisinde yer alan öğretmen adayları toplamda 3 benzetim üretmişlerdir. Kategoride yer alan öğretmen adayları Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının öğrencileri çaresizliğe ittiğini ifade etmek amacıyla “zanlı akrabası, denizde boğulmama uğraşı ve kafes” benzetimlerini kullanmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden biri aşağıda alıntılanmıştır:

“Uzaktan eğitim kafes gibi çünkü kafesin içindeki herhangi bir varlık nasıl kendini çaresiz elinden bir şey gelmez hissediyorsa uzaktan eğitim ile eğitim almaya çabalayan öğrenciler de kendini öyle hissediyor. Sistemi iyileştirmek için hiçbir şey yapamıyoruz. Boşa çabalayan insanlarız.” (Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik).

Tablo 16. İhtiyaca yönelik olmayan bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f
Aç ve fakir insana verilen yemek tarifi	1	Görmeyen insana yol tarifi	1
Toplam			2

İhtiyaca yönelik olmayan yapı eğitim kategorisinde 2 öğretmen adayı tarafından üretilen 2 benzetim bulunmaktadır. Bu kategorideki öğretmen adayları salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının öğrencinin ihtiyacına yönelik olmadığına dikkat çekmektedir. Kategoriyi temsil eden öğretmen adaylarının görüşlerinden biri aşağıda alıntılanmıştır.

“Gözleri görmeyen bir insana yol tarif etmek gibidir çünkü anlatılan şeylerin hepsi havada kalıyor.” (Türkçe Öğretmenliği, Erkek).

Tablo 17. Faydalı bir yapı

Benzetim	f	Benzetim	f
Altın	4	Bulunmaz nimet	1
Fırsat	1	Hızır	2
Koruyucu kalkan	1	Kurtarıcı	1
Vitamin hapi	1	Yara bandı	1
Yol	1		
Toplam			13

Faydalı bir yapı kategorisi araştırmada bulunan diğer kategorilerden farklı olarak salgın sürecindeki uzaktan eğitimin olumlu yönüne dikkat çeken öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Bu kategoride toplam 13 öğretmen adayı tarafından üretilen birbirinden farklı 9 benzetimin yer aldığı görülmektedir. Bu benzetimler içerisinde “altın” benzetimi 4, “hızır” benzetimi 2, diğer benzetimler ise 1’er öğretmen adayı tarafından ifade edilmiştir. Öğretmen adayları, Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının olumlu yönlerine dikkat çekerek eğitim sistemine fayda sağladığını ifade etmişlerdir. Kategoride bulunan öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları aşağıda alıntılanmıştır:

“Covid-19 salgın sürecindeki uzaktan eğitim yara bandı gibidir. Çünkü yarayı tedavi etmese de mikroplardan koruyarak iyileşmesine yardımcı olur. Yani; Uzaktan eğitim yüz yüze eğitim kadar etkili olmasa da bu süreçte eğitimin devam etmesine destek oluyor.” (İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Kadın).

“Vitamin hıdı gibidir çünkü salgın sürecinde vitamin hıdı bağışıklığı arttırır uzaktan eğitim de salgın sürecinde eğitimden mahrum kalmamıza engel oluyor.” (Türkçe Öğretmenliği, Kadın)

“Hızır gibidir ihtiyacı olan insanların çalışarak okumasına imkân tanıyor.” Okuduğum yerde çalışmam imkânsızdı ancak burada hem çalışıyorum hem de okuyorum. Maddi kaygılarımı az da olsa giderdim.” (Sınıf Öğretmenliği, Erkek).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada acil uzaktan eğitim süreci hakkında öğretmen adaylarının algıları ve algılarını biçimlendiren sebepler benzetimler aracılığıyla belirlenmeye çalışılmıştır. Bulguların tamamı göz önünde bulundurulduğu vakit görülecektir ki gerekçeleri muhtelif olmakla birlikte 201 öğretmen adayından 188’i uzaktan eğitim hakkında olumsuz düşüncelere sahiptir. Katılımcılardan sadece 13’ü bu sürece ilişkin olumlu düşünce bildirmiştir.

Salgın dönemi öncesi uzaktan eğitim süreci hakkında yapılan çalışmalar incelendiğinde uzaktan eğitimin olumlu yönlerine zaman zaman vurgu yapıldığı görülür. Zaman ve mekânla ilgili sınırları aşmaya yardımcı olduğu, yüz yüze eğitim alabilecek durumda olmayanlar (çalışan yetişkinler, bedensel engelliler, ekonomik durumu yeterli olmayanlar) için bir seçenek oluşturduğu, daha ekonomik bir sistem olduğu, sınırlı sayıda insan tarafından tercih edildiği için büyük bir alt yapı gerektirmediği ve bu sebeple erişim sorunları yaşanmadığını tespit eden birçok araştırma vardır (Çivril, Aruğaslan ve Özaydın Özkara, 2018; Döş, 2016; Nam, 2010; Kan ve Fidan, 2016; Sahin ve Shelley, 2008; Valentine, 2002). Söz konusu araştırmaların bulgularıyla bu araştırmanın bulguları arasında açık bir uyumsuzluk vardır ve bu uyumsuzluğun arkasında zorunlu uzaktan eğitim sürecine eşlik eden pek çok problem olabilir. Sosyal hareketliliğin sınırlı olduğu, insanların sağlık endişesi yaşadığı, ekonomik zorluklarla mücadele ettiği, kapalı mekânlarda yaşamak zorunda kaldığı, uzun süre ekran başında oturdukları bir eğitim sürecine ilişkin görüşlerin olumsuz olması beklendik bir durumdur. Ayrıca uzaktan eğitimin kitleselleşmesiyle birlikte alt yapı maliyetleri büyümüş, birtakım aksaklıklar da baş göstermiştir. Bu da sürecin verimsizleşmesinin sebeplerindendir.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde en fazla öğretmen adayının yer aldığı kategorinin “verimsiz bir yapı” (f=42, %21) kategorisi olduğu görülür. Bu kategori dışında “etkileşimsiz bir yapı” (f=38, %19), “eksik bir yapı” (f=19, %9), “sistemleşmemiş bir yapı” (f=15, %7), “fırsat eşitsizliği” (f=14, %7) gibi olumsuz ifadeler içeren birçok kategori de ortaya çıkmıştır. Olumsuz benzetmeler yapan bu katılımcılar, salgın dönemindeki uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla yetersiz ve verimsiz olduğunu, sağlıklı bilgi akışı sağlanamadığını, aynı mekânda bulunmanın yarattığı duygudaşıklıkta mahrum kaldıklarını, daha çabuk yorulduklarını ifade etmektedirler. Bu bulgular, Yılmaz ve Güven (2015)’in öğretmen adaylarının algılarını araştırdığı çalışmanın bulgularıyla kısmen örtüşmektedir. Araştırmada uzaktan eğitim yoluyla ders alan katılımcıların yüz yüze ders alan katılımcılara göre daha fazla olumsuz görüş bildirdiği, öğretmen adaylarından bir kısmının verimsizliğe vurgu yaptığı tespit edilmiştir. Fojtík’in (2018) uzaktan eğitim alan öğrencilerle yüz yüze eğitim alan öğrencilerin başarısını kıyasladığı araştırmasında uzaktan eğitim alan öğrencilerin başarısının daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Her iki araştırmanın yapıldığı tarihlerde salgın hastalık dolayısıyla kapanma söz konusu olmamasına rağmen, verimsizlikten şikâyet edildiği görülmektedir. Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre daha verimsiz bir süreç olduğunu gösteren başka araştırmaların varlığı da bu araştırmanın en önemli bulgularından birini doğrulamaktadır (Barış, 2015; Yalman ve Kutluca, 2013; Yılmaz ve Güven, 2015). Aksi yönde sonuçlara ulaşan çalışmaları da es geçmemek gerekir. Öğrencilerin uzaktan eğitim süreci ile ilgili olumlu tutum içerisinde olduğunu gösteren bu araştırmalardan birinde Çivril vd. (2018) uzaktan eğitime yönelik algıları belirlemeye çalışmıştır. Altı farklı bölümden toplam 220 ön lisans öğrencisiyle yürütülen bu araştırmada öğrencilerin çok büyük bir bölümü olumlu ifadeler kullanmıştır. Bu ifadelerin verimlilikten ziyade esnekliğe ve erişilebilirliğe vurgu yaptığını eklemek gerekir. Benzer şekilde Fedyinch, Bradley ve Bradley (2015) ile Fidan’ın (2017) çalışmalarında da olumlu görüş bildiren öğrenciler, olumsuz görüş bildirenlerden fazladır.

Fırsat eşitliği, uzaktan eğitime ilişkin önemli başlıklardan biridir. Bu yöntemle eşitsizliklerin giderilebileceğine ilişkin bir kanaat söz konusudur. Örneğin Tuncer ve Taşpınar (2008) uzaktan eğitimin fırsat eşitliğini sağlayacağını, verimi artıracığını ve maliyetleri azaltacağını ifade etmiştir. Kitleli olmayan ve belirli bölümlerle sınırlı kalan bir uzaktan eğitim süreci için bu ifadelerin doğru olabileceği düşünülse bile milyonlarca kişiyi kapsayan bir sürecin sonuçları için aynı ifadeleri kullanmak zordur. Nitekim bu araştırmaya göre uzaktan eğitim fırsat eşitliği ve verimi artırmak şöyle dursun fırsat eşitsizliği ve verimsizliğe sebep olmaktadır. Bu durum uzaktan eğitimin teknoloji temelli bir işleyişi zorunlu kılmasından kaynaklanmaktadır. Milyonlarca kişinin sürece katılması maliyetleri artırmıştır. Bu da eğitim-öğretim sürecinin önündeki engellerden birini oluşturmuştur (Bonk, 2001). Teknoloji maliyetlerine ek olarak alt yapı imkânlarının yetersiz olması nedeniyle internet sorunlarının da varlığı, eğitim-öğretim ortamının önünde önemli bir engel teşkil etmiştir (Falowo, 2007). Ayrıca uzaktan eğitimin muhatabı olan kitlenin tamamı, söz konusu eğitim teknolojilerini kullanabilecek becerilere sahip olmayabilmektedir. Üst sosyoekonomik gruptaki öğrencilerin velileri gerek ilgili teknolojilere ve internet alt yapısına ulaşabilme gerekse bunları kullanabilme konusunda yeterli durumdayken alt sosyoekonomik gruptakiler için durum tam tersidir. Bütün bunlar fırsat eşitsizliğinin başka bir düzlemde yeniden yaratılmasıyla sonuçlanmıştır.

Öğretmen adaylarının fırsat eşitsizliği ve sistemleşmemiş bir yapı kategorisi altındaki benzetimleri incelendiğinde teknoloji maliyeti, kullanım becerisindeki yetersizlikler ve alt

yapı sorunlarının öğrencileri olumsuz görüş bildirmeye yönlendirdiği söylenebilir. Erten (2020) salgın döneminde bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adayları ile yürüttüğü araştırmada çok sayıda katılımcının -zaman ve mekânda bağımsız olma, erişebilirlik ve tekrar edilebilirlik gibi- olumlu görüşler bildirdiğini; az sayıda katılımcının etkileşimsizlikten şikâyet ettiklerini ifade etmiştir. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri alanında eğitim gören öğretmen adaylarının çoğunlukla olumlu yönde görüş bildirme eğilimleri, teknolojik yeterliliklerinden kaynaklanıyor olabilir. Nitekim Song, Singleton, Hill, ve Koh (2004)'a göre uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin teknolojik hazırbulunuşlukları başarılı olmalarını sağlarken teknolojik yeterliliklerinin olmaması eğitim sürecinin verimini düşürmektedir. Öğrenme sürecinin diğer paydaşı öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik yeterlilikleri de öğrenme sürecini etkileyebilmektedir. Sayan (2020) salgın sürecinde uzaktan eğitim uygulamaları hakkında öğretim elemanlarının görüşlerini değerlendirdiği araştırmasında çoğunlukla teknolojik destek ve kullanılan yazılım konusundaki sorunların dile getirildiğini, öğretim elemanlarının sık sık teknik desteğe ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Bu nedenle eğitimin tüm paydaşlarının uzaktan eğitim sürecine uyum sağlaması için teknoloji desteği ve teknoloji kullanımı eğitimine ihtiyaç duyduğu söylenebilir.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu ise öğretmen adaylarının salgın sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin benzetimlerinin sınıflandırıldığı “etkileşimsiz bir yapı” kategorisidir. Öğretim elemanları ile yaşanan iletişim sorunu, ders bilgilendirme sürecinde yaşanan aksaklıklar, somut sınıf ortamına olan uzaklık, öğretmen adaylarının kendi aralarındaki iletişim kopuklukları gibi sorunlar katılımcılar tarafından uzaktan eğitim sürecinde etkileşimi engelleyen etkenler olarak değerlendirilmiştir. Uzaktan eğitim ile ilgili yapılan çalışmalarda olumsuz görüş ifadelerinin çoğunlukla etkileşimsizlikten kaynaklandığı görülmektedir (Atik, 2020; Fedyinch vd., 2015; Kan ve Fidan 2016). Uzaktan eğitime yönelik algıların yüksek oranda olumlu olduğu çalışmalarda da etkileşimsizlikten kaynaklanan olumsuz görüşlerin bildirilmiş olması (Erten, 2020; Çivril vd., 2018), uzaktan eğitim sürecinde etkileşimin önemli bir sorun olarak ortaya çıktığı gerçeğine işaret etmektedir. Salgın sürecinde kapalı mekânlarda kalma zorunluluğu, gelecekle ilgili belirsizlikler, yalnızlaşma gibi sorunların insan psikolojisi üzerinde olumsuz etki oluşturduğu (Gümüş, 2020), aynı ortamda bulunmayan öğrencilerde yalnızlaşma hissini artırdığı (Sung ve Mayer, 2012) düşünüldüğünde uzaktan eğitim sürecindeki iletişim sorunlarının başarıyı düşüreceği söylenebilir. Öğrenci ve öğretmen arasındaki olumlu iletişimin ise öğrenme arzusunu artırdığı bilinmektedir (Fendyinch vd., 2015). Ayrıca öğrenci öğretmen iletişiminin başarı üzerindeki etkisi azımsanmayacak ölçüdedir (Hong ve Jung, 2001; Moore, 1993).

Araştırmadaki olumsuzluk ifade eden diğer kategoriler incelendiğinde karmaşık bir yapı, sürdürülebilir olmayan bir yapı, ihtiyaca yönelik olmayan bir yapı kategorilerinde bulunan öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sisteminin çeşitli boyutlarını eleştirdiği görülmektedir. Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 sebebiyle eğitim öğretimin topyekûn sanal ortama taşınması alt yapı sınırlarını zorlamıştır (Sahu, 2020). Bu nedenle salgın sürecindeki uzaktan eğitim ile ilgili yapılan çalışmaların birçoğunda alt yapı kaynaklı sorunların varlığından da bahsedilmiştir (Kürtüncü ve Kurt, 2020; Zan ve Zan, 2020). Altyapı sorunlarının yanı sıra sürece uyum sağlayamayan öğretim elemanlarının eşzamanlı ders işlemek yerine doküman paylaşımıyla dersleri geçiştirmesi (Zan ve Zan, 2020), bu sistemin sürdürülebilir ve ihtiyaca yönelik olmadığını düşündürmüştür. Tüm bu olumsuzluklar uzaktan eğitimin altyapı, içerik, kalite ve uygulama açısından çok daha nitelikli bir biçimde yapılandırılması gerektiğini ortaya koymaktadır (Can, 2020).

Araştırmada az sayıda öğretmen adayının yer aldığı faydalı bir yapı (f=13, %6) kategorisi ise uzaktan eğitim sürecinin öğrencilere sağladığı yararların sınıflandırılmasıyla oluşturulmuştur. Bu kategorideki görüşler diğer kategorilerin aksine Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitimin salgın döneminde eğitim fırsatı sunduğunu, maddi durumu iyi olmayanların çalışırken eğitimlerini sürdürmelerine olanak sağladığını, yüz yüze eğitime alternatif oluşturduğunu ve çeşitli fırsatlar doğurduğunu ifade etmektedir. Uzaktan eğitimin zaman ve mekân konusunda esneklik sağlaması öğrencilerin okurken istihdam edilmesine imkân tanımaktadır (Glusha, 1998). Bu nedenle maddi imkânları kısıtlı olan öğrenciler için teknoloji maliyetleri dolayısıyla, fırsat eşitsizliği oluşturmaya karşıt bir biçimde çalışma imkânı olanlar için bir alternatif oluşturduğu söylenebilir. Diğer taraftan hâlihazırda bir işi olan yetişkin öğrencilerin eğitim faaliyetlerine kısıtlı zaman ayırabileceği düşünüldüğünde uzaktan eğitim uygulaması söz konusu bireyler için fayda sağlamaktadır (Zirkle, 2004). Dünyayı etkisine alan salgının hızla yayılması ve hastalığa yakalanan insanların ölüm riskiyle karşı karşıya kaldığı (Aslan, Yuvacı, Köse, Cevrioğlu ve Özden, 2020) göz önünde bulundurulduğunda hiç eğitim alamayacak insanların eğitim alabilmesini mümkün kılmıştır.

Sonuç olarak öğretmen adaylarının büyük bir bölümü zorunlu uzaktan eğitim sürecini anlatmak için olumsuz benzetmeler kullanırken küçük bir bölümü de olumlu benzetmeler kullanmıştır. Covid-19 uzaktan eğitim sürecinin salgın nedeniyle acil bir sistem olarak yapılandırılmış olması, alt yapıya ilişkin problemler, insanların salgın kaynaklı olarak evlere kapanmak zorunda oluşu ve genel iyi oluş hâllerinin kötü etkilenmiş olması araştırmanın sonuçlarını anlamayı kolaylaştırmaktadır. Uzaktan eğitim sürdürüldüğü sürece insanların içerisinde bulunduğu zorlu durumlar değerlendirilerek uzaktan eğitim sisteminin dikkatli bir biçimde yapılandırılması gerekir.

Araştırmada elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda mevcut uzaktan eğitim uygulamaları ve ilerleyen süreçte geliştirilecek uygulamalar için aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

Uzaktan eğitim sürecindeki verimi artırmak amacıyla eğitimci ve öğrencilerin motivasyon kaybının önüne geçmek için içsel motivasyonu artırıcı uygulamalara yer verilerek eğitim veriminin artırılması sağlanabilir.

Uzaktan eğitim sürecine dâhil olan paydaşların iletişim ve etkileşim konusundaki olumsuz algılarının önüne geçmek amacıyla kullanılan platformların etkileşim seviyeleri üzerine çalışmalar yürütülebilir. Ayrıca eğitim paydaşlarına uzaktan etkili iletişim sağlama konusunda eğitim verilebilir.

Uzaktan eğitim süreci hakkındaki olumsuz algıların önüne geçmek için uzaktan eğitim platformları üzerine yapılandırma çalışmaları yapılabilir.

Uzaktan eğitim sürecinde fırsat eşitsizliğine neden olan alt yapı ve teknolojik materyal sorunları üzerine çalışmalar yürütülerek eğitim paydaşlarının bu süreçteki algılarının olumlu yönde değişmesi sağlanabilir.

Eğitimin tüm paydaşlarının dijital yeterliliklerini artırmak için dijital beceri yeterliliği üzerine farklı eğitimler düzenlenebilir.

Salgın sürecindeki yalnızlaşmanın önüne geçerek iyi oluş hâlinin yapılandırılması için farklı eğitim modelleri göz önünde bulundurularak eğitim süreci yapılandırılabilir.

Kaynaklar

- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 69-71. DOI: 10.5961/jhes.2011.011
- Aslan M.M., Yuvacı Uslu H., Köse O., Cevrioğlu A.S., Özden S. (2020). Covid-19 ve gebelik. *J Biotechnol and Strategic Health Res*, 1(Özel Sayı), 10-13.
- Atik, A. D. (2020). Fen Bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 148-170.
- Barış, M. F. (2015). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesi: namık kemal üniversitesi örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Bonk, C. (2001). Online teaching in a online world. Erişim adresi ve tarihi: http://www.publicationshare.com/docs/faculty_survey_report.pdf 09.04.2021
- Bulut, K. (2020). Pre-Service Turkish Language Teachers Metaphorical Perceptions of Social Media Platforms. *International Journal of Progressive Education*, 16(6), 79–93.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *AUAd*, 6(2), 11-53.
- Çivril, H , Aruğaslan, E , Özaydın Özkara, B . (2018). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Algıları: Bir Metafor Analizi . *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama* , 8 (1) , 39-59 . DOI: 10.17943/etku.310168
- Çoban, S. (2013 Aralık).Uzaktan ve teknoloji destekli eğitimin gelişimi. XVIII. Türkiye’de İnternet Konferansında sunulan bildiri, İstanbul Üniversitesi, İstanbul. Erişim adresi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf18/>
- Demir, E. (2014). Uzaktan eğitimi genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39, 203-212.
- Erten, P. (2020). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının sanal sınıflara yönelik metaforik algıları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1), 133-148.
- Falowo, R. O. (2007). Factors impeding implementation of web-based distance learning. *AACE Journal*, 15(3), 315-338.
- Fedyinch, L., Bradley, K. S. ve Bradley, J. (2015). Graduate students’ perception of line learning. *Research in Higher Education Journal*, 27(2), 1-13.
- Fidan, M. (2017). Metaphors of Blended Learning'Students Regarding the Concept of Distance Education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(1).Galusha, J. N.

- (1998). Barriers to Learning in Distance Education. Erişim adresi ve tarihi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED416377.pdf> 15.02.2021
- Gümüş, A. (2020). Covid'19'un Türkiye ekonomisine bazı etkileri. Şehir ve Medeniyet Şehir Araştırmaları Dergisi, 6, Erişim adresi ve tarihi: <https://www.sehirmedeniyetdergisi.org> 09.04.2021
- Hong, S., & Jung, I. S. (2011). The distance learner competencies: A three-phased empirical approach. Educational Technology Research and Development, 59(1), 21-42.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage
- Kan, A. Ü., ve Fidan, E. K. (2016). Türk dili dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları. Turkish Journal of Educational Studies, 3(2), 23-45.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Öğretmenlik Mesleği Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1), 47-72. DOI: 10.17679/iuefd.79408
- Kürtüncü, M, Kurt, A. (2020). Covid-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, Covid-19 Özel Sayısı 2, 66-77.
- MEB (2020). 500000 tablet bilgisayar dağıtımının ikinci fazındayız. 20 Şubat tarihinde MEB: <https://www.meb.gov.tr/500000-tablet-bilgisayar-dagitiminin-ikinci-fazindayiz/haber/22182/tr> adresinden alındı.
- MEB (2020). Türkiyede uzaktan eğitim istatistikleriyle dijital dünyanın listelerini zorladı. 21 Şubat tarihinde MEB: <https://www.meb.gov.tr> adresinden alındı.
- Moore, M. G. (1993). Theory of transactional distance. In D. Keegan (Ed.). Theoretical principles of distance education. (pp. 22-38). New York: Routledge.
- Nam, S. Z. (2010). Effectiveness and problems of distance learning. International Journal of Contents, 6(1), 12-19.
- Olçay, A. ve Döş, B. (2016). Turizm eğitimi alan öğrencilerin internete dayalı uzaktan eğitim yöntemine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1), 727-750.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen adaylarının okul, okul yönetimi ve Türk eğitim sistemine yönelik metaforik algıları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice], 20(3), 327-358. doi: 10.14527/kuey.2014.014

- Sahin, I. ve Shelley, M. (2008). Considering students' perceptions: The distance education student satisfaction model. *Educational Technology & Society*, 11(3), 216–223.
- Sahu, P. (2020). Closure of universities due to coronavirus disease 2019 (COVID-19): Impact on education and mental health of students and academic staff. *Cureus*, 2019(4), 4–9. <http://doi.org/10.7759/cureus.7541>
- Sarikaya, B. (2018). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(2), 1–16.
- Sayan, H. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 11(42), 100-122 . DOI: 10.5824/ajite.2020.03.004.x
- Schneider, S. L. & Council, M. L. (2020). Distance learning in the era of COVID-19. *Archives of dermatological research*, 1-2. doi:10.1007/s00403-020-02088-9
- Song, L., Singleton, E. S., Hill, J. R., & Koh, M. H. (2004). Improving online learning: Student perceptions of useful and challenging characteristics. *Internet and Higher Education*, 7(1), 59-70.
- Sung, E. ve Mayer, R. E. (2012). Five facets of social presence in online distance education. *Computers in Human Behavior*, 28(5), 1738-1747.
- Şenel, T. & Aslan, O. (2014). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Bilim ve Bilim İnsanı Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 76-95
- TEDMEM (2021). Covid-19 ve dünyada okulların durumu. 21 Şubat tarihinde TEDMEM: <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu> adresinden alındı.
- Tuncer, M., & Taşpınar, M. (2008). Sanal ortamda Eğitim ve Öğretimin geleceği ve olası sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 125-144
- Valentine, D. (2002). Distance learning: promises, problems and possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3). Erişim adresi: <http://www.westga.edu/> 09.04.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Yalman, M. ve Kutluca, T. (2013). Matematik öğretmeni adaylarının bölüm dersleri için kullanılan uzaktan eğitim sistemi hakkındaki yaklaşımları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 197-208.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (7. Baskı). Ankara: Seçkin.

- YÖK (2020). YÖK'ten üniversitelerdeki uzaktan eğitime yönelik değerlendirme. 21 Şubat tarihinde YÖK: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/uzaktan-egitime-yonelik-degerlendirme.aspx> adresinden alındı.
- Zan, N., Zan, B. U. (2020). Koronavirüs ile acil durumda eğitim: Türkiye'nin farklı bölgelerinden uzaktan eğitim sistemine dâhil olan Edebiyat Fakültesi öğrencilerine genel bakış. *Turkish Studies*, 15(4), 1367-1394. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44365>
- Zirkle, C. (2004). Access barriers experienced by adults in distance education courses and programs: A review of the research literature. The Midwest Research-to Practice Conference in Adult, Continuing, and Community Education, Indiana University, Indianapolis Sözlü Bildiri. Erişim adresi ve tarihi: <https://scholar.lib.vt.edu/ejournals/JVER/v28n2/zirkle.html> 09.04.2021

What is Distance Education Like During Covid-19 Pandemic? Perceptions of Teacher Candidates

Hüseyin Öztürk, Ali Kırıcı, Lokman Turan

Introduction

Many countries with sufficient technological infrastructure have decided to conduct their formal education processes remotely during the COVID-19 epidemic, which has affected the whole world. As of January 25, 2021, 31 countries, including Germany, Austria, Denmark, the Netherlands, and the United Kingdom, closed schools completely, while 48 countries, including the USA, Czech Republic, Italy, Canada, Hungary and Egypt, left schools partially open. In our country, from time to time, face-to-face education was carried out at certain grade levels and under certain conditions, and from time to time, distance education was carried out completely. Distance education tools were used effectively throughout the process, various studies were carried out to solve the problems of those who do not have internet access, many campaigns were organized and these devices were provided to students who did not have the necessary devices to participate in distance education. While a limited number of departments in higher education were carried out with distance education about 10 years ago, distance education applications are carried out in almost all departments today. It would not be wrong to say that education in our country has undergone a rapid and compulsory digital transformation.

One of the important stakeholders of the distance education process is students and it is important to record the experiences of the students about the process. Some of the studies carried out in social sciences to determine the perceptions of a group of participants on any subject have the title of metaphorical perception. In these studies, any concept related to the relevant subject from the participants; eg school, teacher, program etc. They are asked to compare it to something else. But the scope of the concept of metaphor is wider than that. In these studies, the concept lost its original depth and started to be regarded as almost a superficial analogy. For this reason, the name of such studies and this data collection method should be corrected. In this research, students were asked what distance education looks like during the epidemic process. In the title of the article, the concept of simulation was preferred instead of metaphor. This concept can be considered as an alternative.

Method

This research was designed by using the phenomenology pattern, one of the qualitative research methods, in order to determine the perceptions of teacher candidates about distance education in the Covid-19 process. Phenomenon; It has an important place in human life and

appears in various forms such as experience, event, perception, concept and situation in human daily life. However, the fact that people frequently encounter many facts in life does not mean that they fully grasp the facts. For this reason, the phenomenology pattern provides a consistent basis for researchers who want to conduct case studies.

Findings

The teacher candidates participating in the research asked to explain the distance education practices in the Covid-19 process through simulation. As a result of the analysis of the data obtained from the teacher candidates, it was seen that a total of 201 simulations were made. Simulations of teacher candidates against distance education applications in the Covid-19 process were analyzed, and 15 categories were created as a result of the analysis. 14 of the created categories include negative simulations and 1 includes positive simulations. Only 13 of 201 pre-service teachers simulated positively, while 188 produced negative simulations. When the emerging categories are examined, an inefficient structure, a non-interactive structure, an incomplete structure, a boring/tiring structure, an unsystematized structure and a structure that cause inequality of opportunity come to the fore. A useful building category, on the other hand, draws attention as it is the only category with positive simulations among simulation categories.

Discussion and Conclusion

In this study, it was tried to determine the perceptions of teacher candidates about the emergency distance education process and the reasons that shape their perceptions through simulations. When all the findings are considered, it will be seen that 188 of 201 pre-service teachers have negative thoughts about distance education, although the reasons are various. Only 13 of the participants reported positive thoughts about this process. When the studies on the distance education process before the epidemic period are examined, it is seen that the positive aspects of distance education are emphasized from time to time. It helps to overcome the limits of time and space, creates an option for those who are not able to receive face-to-face education (working adults, the physically disabled, those with insufficient economic status), is a more economical system, does not require a large infrastructure because it is preferred by a limited number of people. and there are many studies that have determined that there are no access problems for this reason. There is a clear inconsistency between the findings of these studies and the findings of this study, and there may be many problems accompanying the compulsory distance education process behind this inconsistency. It is expected that the opinions about an education process where social mobility is limited, people have health concerns, struggle with economic difficulties, have to live indoors, and sit in front of the screen for a long time are negative. In addition, with the massification of distance education,

infrastructure costs have grown and some problems have arisen. This is one of the reasons for the inefficiency of the process.

When the findings of the research are examined, it is seen that the category with the highest number of pre-service teachers is the category of "inefficient structure" (f=42, 21%). Apart from this category, "a non-interactive structure" (f=38, 19%), "incomplete structure" (f=19, 9%), "an unsystematic structure" (f=15, 7%), "inequality of opportunity" (Many categories containing negative statements such as f=14, 7% also emerged. These participants, who make negative analogies, state that distance education during the epidemic period is insufficient and inefficient compared to face-to-face education, that a healthy flow of information cannot be provided, that they are deprived of the empathy created by being in the same place, and that they get tired more quickly.

As a result, while most of the pre-service teachers used negative analogies to describe the compulsory distance education process, a small part of them used positive analogies. The fact that the Covid-19 distance education process is structured as an emergency system due to the epidemic, problems with the infrastructure, the fact that people have to stay at home due to the epidemic and their general well-being has been badly affected makes it easier to understand the results of the research. As long as distance education continues, the distance education system should be carefully structured by evaluating the difficult situations that people are in.